

En Opløsning af det store Rige er hverken nødvendig eller ønskelig.

Om Forholdene i den anden store østasiatiske Magt, Japan, giver Stafford Ransome Besked i sin Bog »Japan in Transition« (London, 1899, Harper, 260 S.), altsaa om Japan i Overgangsstadiet fra den gamle til den ny Tingenes Orden, om økonomiske Forhold i Japan, Opdragelsesvæsenet, moralske og politiske Begreber etc. etc. Storbritannien, Amerika og Japan have i Østasien samme Interesse: den Interesse, nemlig, at Kina ikke sønderlemmes.

— I de senere Aar er der flere af den saakaldte »Storborger«-Klasses Mænd — og ogsaa en enkelt Dame — der have forsøgt at gøre en Art sociale Opdagelsesrejser: de iklæde sig en Arbejders Skikkelse, arbejde sammen med Arbejdere, more sig sammen med dem, leve ved Dag og Nat sammen med dem, og søge saaledes at erhverve sig et Førstehaands-Kendskab til Arbejdernes aandelige og materielle Kaar. Personligt modtage de vel endel Indtryk, der kunne have Betydning for dem selv, — om deres Beretninger om disse Opdagelsesrejser have beriget Videnskaben, er et andet Spørgsmaal. Den Første eller en af de Første, der forsøgte sig paa dette Omraade, var den senere Præst Paul Göhre, som i sin meget læste Bog »Drei Monate Fabrikarbeiter« fortalte om denne »praktische Studie«. Han har faaet Efterfølgere i forskellige Lande, i Amerika saaledes Walter A. Wyckoff. Den Bog, han har skrevet om sine brogede Oplevelser i et Tidsrum af halvandet Aar, hedder »The Workers: An Experiment in Real-

ity (New York, Charles Scribner's Sons, to Bind, henimod 700 S.). Bogen er af den Slags, der kan gøre Regning paa et Publikum; den er underholdende; — men om den her forsøgte »Anvendelse af Laboratorie-Methoden paa sociologiske Undersøgelser« staar sin Prøve, synes mindre sikkert.

— Sir William Petty, f. 1623, d. 1687, et af de meget faa økonomiske Navne, der endnu mindes fra det 17. Aarhundrede, — tildels en Forløber for Fysiokraterne ved sin Opfattelse af Jorden som Rigdommens egentlige »Moder«, medens Arbejdet er dens »Fader«, — tildels ved sin Lære om Arbejdsdelingen Forløber for Adam Smith, — anti-merkantilistisk Penge-theoretiker, — Modstander af Øvrigheds-Foranstaltninger til Regulering af Rentefoden, — fremragende »politisk Arithmetiker«, — udrustet med en for sin Tid sjelden statistisk Sans, — denne Sir William Petty, Militærlæge og Medstifter af det londonske Royal Society, har i de senere Aar gentagne Gange sat historiske Økonomers Penne i Bevægelse. Navnlig har Professor Hull (af Cornell Universitetet) indgaaende beskæftiget sig med ham. Og denne Videnskabsmand har nu offentliggjort, hvad der antages at ville blive »the definitive edition« af »The Economic Writings of Sir William Petty« (Cambridge, University Press 1899, I—II, 700 Sider). Udgaven er forsynet med Indledninger, Noter og biografisk Oversigt. Optaget er ogsaa Afhandlingen »Natural und Political Observations upon the Bills of Mortality«, der dog ikke skyldes Petty men Captain John Graunt.